

Sporočilo medijem

Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij pri GZS podpira sveženj nove zakonodaje

Za razvoj in odpornost slovenskega kmetijstva in živilstva potrebujemo sodobno zakonodajo

Ljubljana, 4. april 2025 – Člani upravnega odbora Zbornice kmetijskih in živilskih podjetij pri GZS so na včerajšnji seji podprli pobude in pripombe na sveženj novih zakonov: Zakona o kmetijstvu, Zakona o hrani in Zakona o varni hrani in krmi. Poudarjajo pomen klasifikacije kmetijskih gospodarstev, ki temelji na standardnem prihodku, gradnjo agroživilskih verig v luči trajnostnih prehranskih sistemov in uvedbo evidenc, ki bodo zagotavljale ustrezne podatke za učinkovito ukrepanje.

V okviru predloga Zakona o kmetijstvu je ključna opredelitev kmetijskih gospodarstev na različne tipe: samooskrbna, majhna, razvojna in tržna, ki bo omogočila lažjo in bolj ciljno usmerjeno izbiro ukrepov kmetijske politike.

Predlagali so tudi vodenje knjigovodstva za razvojna in tržna kmetijskega gospodarstva. To je pomembno z vidika učinkovitosti spremljanja izvajanja ukrepov kmetijske politike in zbiranja podatkov ter pripravo analiz za učinkovito načrtovanje kmetijskih politik. Gre namreč za večja kmetijska gospodarstva, ki aktivno sodelujejo na trgu, zato je nujna enakopravna obravnava vseh delujočih na trgu. Razvojno kmetijsko gospodarstvo, ki je usmerjeno k razvoju, bi moralo ustvariti prihodkov najmanj za povprečno slovensko plačo.

Izpostavili so pomen razvoja sistema znanja in inovacij (AKIS) v kmetijstvu in živilstvu, ki bo pomembno prispeval k povezovanju znanja in stroke z uporabniki, če želimo graditi trajnostne prehranske verige. Pomembno je, da so kot demonstracijske kmetije tudi kmetijska podjetja, ki s sodobnimi znanji in tehnologijami že danes usmerjajo razvoj.

Predlagali so, da se ohrani Svet za kmetijstvo in podeželje, vendar se jasno opredeli njegova sestava, da se ta uravnoteži in da je svet namenjen posvetovanju in večsmerni komunikaciji o ključnih strateških razvojnih vsebinah.

Pomemben del Zakona o kmetijstvu predstavljajo podnebne vsebine, kjer so predlogi članov GZS – Zbornice kmetijskih in živilskih podjetij bili usmerjeni predvsem v vključevanje proizvodnje bioplina, biometana in geotermije v procese pridelave in predelave ter krepitev uporabe digestata in komposta kot učinkovitih gnojil.

Izpostavili so pomen učinkovitega zbiranja podatkov in vzpostavitve evidenc, ki so temelj uspešnega načrtovanja in ukrepanja. Predlagali so, da se vzpostavi nova evidenca ključnih vrst sadja, saj sedanji register sadovnjakov ne ustreza potrebam sektorja. Pomembno je, da zbrani podatki ne postanejo predmet trženja poslovnih družb.

Zakon o kmetijstvu ne vključuje nekaterih področij, zato so člani predlagali, da se ta področja vključi v Zakonu o hrani. Gre za izobraževanje in usposabljanje za potrebe živilstva,

raziskovalno-inovacijsko dejavnost v živilstvu, posebne evidence za vse sektorje za katere se izvaja tržno informacijski sistem, podpora neprofitnim organizacijam na področju živilstva in drugo.

Predlog Zakona o hrani sistemsko ureja področje hrane z vidika kakovosti, označevanja živil, shem kakovosti, zmanjševanja izgub hrane, učinkovitega in poštenega delovanja prehranske verige in povečanja pomena lokalno proizvedene hrane na lokalnih trgih. Zakon na novo določa shemo »živilo iz živalim prijazne reje«, kar je morda nekoliko prepozno saj rejci že uporabljajo uveljavljene sheme. Novosti so tudi na področju varuha odnosov v verigi preskrbe s hrano, kjer se še vedno zavzemamo za profesionalizacijo tega instituta.

Na področju predloga Zakona o varni hrani in krmi so ključne pripombe namenjene ustreznosti definicij, pravilnemu razumevanju in poenotenju izrazov. Predlagali smo jasno opredelitev nalog in odgovornosti po posameznih inštitucijah, ločnico med členi, ki so namenjeni nadzornim organom in nosilcem živilske dejavnosti. Posebej izpostavljena je prepoved oglaševanja prehranskih dopolnil za otroke, prepoved oglaševanja in promocije ostalih prehranskih dopolnil, ki je drugačna od praks, ki jih poznajo v državah EU.

Novi zakonodajni predlogi ne spreminjajo pogojev delovanja kmetijstva in živilstva, ampak ga urejajo na način, da vzpostavljajo nekatere potrebne mehanizme. Pričakovali bi večji optimizem za večjo transparentnost in k razvoju usmerjene odločitve, ki so potrebne glede na nove geopolitične razmere.

Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij pri GZS